

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 190/2022-34

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **DAYWOOD, s. r. o.**, Zámocké schody 2/A, Bratislava (pôvodne obchodné meno SM Trnávka s. r. o. so sídlom Hviezdoslavovo nám. 14, Bratislava), IČO 50 362 119, zastúpenej advokátskou kanceláriou Kolíková & Partners, s. r. o., Radvanská 21, Bratislava, IČO 47 239 441, v mene ktorej koná advokát Mgr. Lukáš Opett, PhD., proti uzneseniu Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave ČVS: KRP-43/2-VYS-BA-2020 z 30. apríla 2021 a proti uzneseniu Okresnej prokuratúry Bratislava I č. k. 4 Pn 122/20/1101-25 z 11. júna 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 11. augusta 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky SM Trnávka s. r. o., Hviezdoslavovo nám. 14, Bratislava, IČO 50 362 119, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave (ďalej len „vyšetrovateľ“) ČVS: KRP-43/2-VYS-BA-2020 z 30. apríla 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie vyšetrovateľa“) a uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava I (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 4 Pn 122/20/1101-25 z 11. júna 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry“).

Podaním doručeným ústavnému súdu 20. apríla 2022 právny zástupca sťažovateľky ústavnému súdu oznámil, že 24. marca 2022 sťažovateľka zmenila svoje obchodné meno a sídlo spoločnosti z pôvodného obchodného mena SM Trnávka s. r. o., Hviezdoslavovo nám. 14, Bratislava, na nové obchodné meno DAYWOOD, s. r. o., Zámocké schody 2/A, Bratislava, pričom nedošlo k zmene v osobe sťažovateľky, a teda v právnej subjektivite účastníka konania (je zachované IČO, nedošlo ani k splnutiu, zlúčeniu alebo rozdeleniu spoločnosti).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti (doplnenej podaním doručeným ústavnému súdu 6. októbra 2021) a jej príloh vyplýva, že vyšetrovateľ napadnutým uznesením podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietol trestné oznámenie sťažovateľky vo veci podozrenia zo spáchania obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, ktorý sa mal stať na tom skutkovom základe, že 30. apríla 2018 v Bratislave uzatvoril [REDAKOVANÉ], konateľ spoločnosti [REDAKOVANÉ], za predmetnú obchodnú spoločnosť ako zhotoviteľa s konateľmi sťažovateľky ako objednávateľom zmluvu o dielo č. [REDAKOVANÉ], ktorej predmetom bola realizácia stavby rodinných domov v sume 2 000 000 eur. [REDAKOVANÉ] listom z 25. marca 2019 sťažovateľke oznámil, že dohodnutá cena diela nepostačuje na úhradu priamych výdavkov a rozdiel medzi rozpočtovou cenou a reálnou cenou je vo výške 450 000 eur, pričom pokračovanie vo výstavbe za nezmenených zmluvných podmienok je pre spoločnosť likvidačným. Navrhol uzatvoriť dodatok k zmluve o dielo, ktorého predmetom bude navýšenie ceny diela o sumu 248 000 eur s tým, že zvyšnú sumu 202 000 eur bude znášať zhotoviteľ, v opačnom prípade spoločnosť [REDAKOVANÉ] bude nútená zo stavby k 1. aprílu 2019 odísť. Sťažovateľka na tento návrh nepristúpila a spoločnosť [REDAKOVANÉ] ukončila prácu na stavbe. Následne sťažovateľka listom z 18. apríla 2019 formálne od zmluvy o dielo odstúpila. Podľa sťažovateľky mal [REDAKOVANÉ] svojím konaním uviesť konateľov sťažovateľky do omylu tým, že pri uzatváraní zmluvy o dielo predstieral, že spoločnosť [REDAKOVANÉ] bude schopná zhotoviť dielo za sumu 2 000 000 eur, spoliehajúc sa pritom na dodatočné navýšenie ceny diela o sumu 450 000 eur, resp. o sumu 248 000 eur (zvyšnú sumu 202 000 eur mal znášať zhotoviteľ), avšak očakávané navýšenie ceny diela nenastalo. Podľa sťažovateľky sa spoločnosť [REDAKOVANÉ] pokúsila vylákať od sťažovateľky finančné prostriedky v sume 248 000 eur.

Proti napadnutému uzneseniu vyšetrovateľa podala sťažovateľka sťažnosť, o ktorej okresná prokuratúra rozhodla napadnutým uznesením tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nedôvodnú.

Následne sťažovateľka podľa príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. 11/2019 z 28. novembra 2019 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti podala Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) žiadosť o preskúmanie zákonnosti postupu okresnej prokuratúry v konaní vedenom na okresnej prokuratúre pod sp. zn. 4 Pn 122/20/1101, ktorú generálna prokuratúra odstúpila na vybavenie Krajskej prokuratúre v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“). Krajská prokuratúra predmetnú žiadosť sťažovateľky vybavila upovedomením č. k. 1 Kn 1028/20/1100-7 z 31. augusta 2021,

ktorým žiadosť sťažovateľky vyhodnotila ako nedôvodnú, keďže nezistila žiadne pochybenia, ktoré by odôvodňovali prijatie prokurátorského opatrenia, ktoré by malo za následok zmenu účinkov rozhodnutí, ktoré sťažovateľka spochybnila.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta arbitrárnosť napadnutého uznesenia vyšetrovateľa, ktorým odmietol trestné oznámenie sťažovateľky, ako aj arbitrárnosť napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry, ktorým zamietla sťažnosť proti napadnutému uzneseniu vyšetrovateľa, pričom v podstatnom namieta, že v napadnutých uzneseniach vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry je nesprávne sformulovaná skutková veta a orgánmi činnými v trestnom konaní nebol náležite zistený skutkový stav.

4. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutými uzneseniami vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry, napadnuté uznesenia vyšetrovateľa a krajskej prokuratúry zrušil a vec vrátil vyšetrovateľovi na ďalšie konanie a priznal sťažovateľke náhradu trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutými uzneseniami vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry. Podľa názoru sťažovateľky k porušeniu označeného práva sťažovateľky malo dôjsť tým, že vyšetrovateľ napadnutým uznesením trestné oznámenie sťažovateľky arbitrárne odmietol a následne okresná prokuratúra napadnutým uznesením jej sťažnosť proti napadnutému uzneseniu vyšetrovateľa arbitrárne zamietla.

Sťažovateľka za porušovateľa základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neoznačila krajskú prokuratúru, petitom ústavnej sťažnosti sa nedomáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy upovedomením krajskej prokuratúry č. k. 1 Kn 1028/20/1100-7 z 31. augusta 2021 a ani nepožadovala toto upovedomenie krajskej prokuratúry zrušiť. Požiadavky v petite ústavnej sťažnosti sťažovateľka smerovala výslovne iba vo vzťahu k napadnutým uzneseniam vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry. Ústavný súd preto za podstatu ústavnej sťažnosti považoval namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutými uzneseniami vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry (m. m. I. ÚS 100/2022).

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

7. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľky obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľkou formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľky je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde] a v časti ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením vyšetrovateľa:

9. Vo vzťahu k sťažovateľkou napadnutému uzneseniu vyšetrovateľa ústavný súd konštatuje, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy, poskytuje ústavný súd v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný orgán verejnej moci.

10. Sťažovateľka podala proti napadnutému uzneseniu vyšetrovateľa sťažnosť, o ktorej rozhodla okresná prokuratúra napadnutým uznesením. Sťažovateľka teda mala k dispozícii právny prostriedok na ochranu svojich základných práv (ktorý aj využila), o ktorom bola oprávnená rozhodnúť (a aj rozhodla) okresná prokuratúra, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

11. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením vyšetrovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením okresnej prokuratúry:

12. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci

a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

13. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou predovšetkým zdôrazňuje, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neutržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

14. Ústavný súd zároveň pripomína, že právo fyzickej osoby (resp. právnickej osoby) na začatie trestného konania proti osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (porov. napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 398/09, III. ÚS 233/2010, IV. ÚS 423/09). V ústave a ani v Trestnom poriadku, nie je upravené právo jednotlivca, aby na základe jeho trestného oznámenia bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu proti označeným osobám (porov. napr. I. ÚS 126/06, II. ÚS 526/2013, III. ÚS 16/06, IV. ÚS 17/09). Inak povedané, základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy nie je možné vykladať v zmysle garancie úspechu v konaní či zaručenia práva na rozhodnutie, ktoré zodpovedá predstavám sťažovateľa. Rovnako ani z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní. Ak orgány činné v trestnom konaní po zvážení všetkých okolností prípadu nerozhodli o trestnosti skutku, ktorý bol predmetom trestného oznámenia sťažovateľky, nemohli porušiť jeho zákonom ani ústavou chránené práva. Nikto totiž nemá právny nárok a už vôbec nie ústavnoprávny nárok na to, aby jeho podaniu bolo vyhovené. Ak vykonané dôkazy, resp. zistenia orgánov činných v trestnom konaní nedávajú podklad na začatie alebo pokračovanie v trestnom stíhaní, nemôže príslušný orgán činný v trestnom konaní začať konať alebo pokračovať

v konaní, prípadne nariadiť, aby sa trestné konanie začalo alebo v ňom pokračovalo. Ústavný súd už konštatoval, že skutok (alebo určitý dej, ktorý sa odohral) sa nestáva trestným činom len preto, lebo ho za trestný čin označí poškodený.

15. Poškodený má právo podávať opravné prostriedky v rozsahu vymedzenom Trestným poriadkom a orgány činné v trestnom konaní majú následne povinnosť sa nimi zaoberať a rozhodnúť o nich, avšak posúdenie, či skutok napĺňa alebo nenapĺňa definičné znaky trestného činu (§ 8 Trestného zákona), resp. či sú prítomné okolnosti vylučujúce jeho protiprávnosť ako jedného z definičných znakov trestného činu, je plne v ich kompetencii (III. ÚS 173/2018). Sťažovateľ ako oznamovateľ trestného činu má zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa s jeho oznámením či sťažnosťou kompetentný orgán riadne zaoberal. Nemá však nárok na to, aby výsledok konania zodpovedal jeho predstave (napr. II. ÚS 88/99, IV. ÚS 423/09). Oznamovateľ vo všeobecnosti, ale ani oznamovateľ, ktorý tvrdí, že je poškodený trestným činom, nemá preto ústavou ani dohovorom zaručené právo, aby na podklade jeho trestného oznámenia bolo určité konanie kvalifikované ako trestný čin a vznesené obvinenie konkrétnej osobe. Posúdenie, či je dôvod na začatie trestného stíhania alebo je potrebné prijať iné rozhodnutie v trestnom konaní, je vo výlučnej právomoci orgánov činných v trestnom konaní (napr. IV. ÚS 180/09, III. ÚS 46/2011). Vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych hmotných práv oznamovateľa trestného činu. Jednotlivec, ktorý tvrdí, že je poškodený trestným činom, zároveň nemá ani ústavou alebo dohovorom zaručené právo, dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. aby orgány verejnej moci preberali alebo sa riadili ním prezentovaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov.

16. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ ako oznamovateľ trestnej činnosti má právo, aby sa orgány činné v trestnom konaní náležite jeho oznámením o trestnom čine zaoberali, nemá však právo na konkrétny výsledok ich postupu, nemá právo, aby sa výsledok preskúmania jeho oznámenia zhodoval s jeho predstavami, a taktiež nemá právo, aby bolo proti konkrétnej osobe iniciované trestné stíhanie.

17. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľky vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením okresnej prokuratúry.

18. Napadnutým uznesením okresná prokuratúra podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nedôvodnú sťažnosť sťažovateľky proti napadnutému uzneseniu vyšetrovateľa, pričom prokurátorka okresnej prokuratúry konštatovala, že napadnuté uznesenie vyšetrovateľa

považuje za zrozumiteľné, vecné, logické, vo vzájomnom kontexte a riadne odôvodnené a v podrobnostiach odkázala na jeho odôvodnenie.

V odôvodnení napadnutého uznesenia prokurátorka okresnej prokuratúry v podstatnom uviedla svoje zistenie, že medzi sťažovateľkou a podozrivým došlo 30. apríla 2018 k uzatvoreniu zmluvy o dielo. Následne o rok neskôr došlo v obchodnom vzťahu zo strany podozrivého k neschopnosti odovzdať dielo v dohodnutom termíne a za dohodnutú cenu. Podozrivý navrhol sťažovateľke riešenie, s ktorým táto nesúhlasila a odstúpila od zmluvy. Prokurátorka okresnej prokuratúry konštatovala, že počas predprípravného konania použili sťažovateľka, ako aj podozrivý množstvo argumentov, avšak zásadným na vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti zo spáchania trestného činu podvodu je posúdenie konania a správania podozrivého v čase skutku, teda uzatvorenia zmluvy. Jeho podvodný úmysel nemožno odvodzovať z následného konania. Z predložených dôkazov vo vyšetrovacom spise je zrejmé, že sťažovateľka hľadala zhotoviteľa diela za čo najnižšiu cenu. V tomto vystupoval podozrivý ako vhodný kandidát, pretože akceptoval najnižšiu možnú cenu vyhotovenia diela. Je pochopiteľné a logické predpokladať, že pri takej enormnej stavbe diela nemožno dohodnúť jednoznačnú a nemennú fixnú cenu diela, a preto bola v zmluve o dielo tiež daná možnosť úpravy ceny, čo podozrivý logicky predpokladal. Navyše mal prísľub sprostredkovateľky ■■■■■■■■■■, ktorú riadne zazmluvnil. Pre konštatáciu naplnenia subjektívnej stránky trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona musí byť preukázané vedomé a chcené uvedenie niekoho do omylu alebo využitie niečieho omylu a vedomé a chcené spôsobenie škody na cudzom majetku, pričom zo skutkových okolností a zabezpečených dôkazov nebolo možné konštatovať takýto úmysel podozrivého. Podľa názoru prokurátorky okresnej prokuratúry v konaní podozrivého v čase skutku absentuje jeho úmysel uviesť sťažovateľku do omylu a zároveň konaním podozrivého nebola naplnená ani objektívna stránka skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona, pretože v konaní nebolo dokázané obohatenie seba či iného. Naopak, podozrivý doložil do vyšetrovacieho spisu listinné dôkazy, ktoré nasvedčujú tomu, že po odstúpení od zmluvy došlo k situácii, keď nebol schopný vyplatiť subdodávateľov a svojich dlžníkov, čo malo za následok stratu na jeho majetku. Prokurátorka okresnej prokuratúry zároveň uviedla, že nezanedbateľnými skutočnosťami pri posudzovaní osoby podozrivého a jeho subjektívnej stránky, motívu konania, bol aj jeho samotný prístup a jeho postoj k riešeniu vzniknutej situácie – podozrivý od okamihu uznania si svojej neschopnosti zrealizovať dielo podľa zmluvy túto skutočnosť oznámil sťažovateľke a komunikoval s ňou, mal snahu vzniknutú situáciu riešiť, čo tiež vypovedá o jeho charaktere a podporuje vierohodnosť jeho tvrdení.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky, že vyšetrovateľ formuloval skutkovú vetu, aby mohol trestné oznámenie odmietnuť, prokurátorka okresnej prokuratúry v napadnutom uznesení konštatovala, že skutok bol formulovaný tak, ako bol ustálený počas predprípravného konania, pričom skutkové okolnosti, ktoré podľa sťažovateľky neboli uvedené v skutkovej vete, sú domnienkami sťažovateľky, ktoré počas konania neboli potvrdené, a preto ich ani nebolo možné prevziať do skutkovej vety. Skutočnosť, že podozrivý vedel, že za dohodnutú cenu nemôže zhotoviť dielo, nebola preukázaná, pričom cena mohla byť aj podľa zmluvy o dielo, aj podľa vyjadrenia ■■■■■■■■■■ upravená o práce navyše (body 5.3, 5.4 predmetnej zmluvy o dielo).

Podľa vyjadrenia podozrivého a súladného vyjadrenia [REDAKOVANÉ] bol podozrivý presvedčený o schopnosti svojej spoločnosti vyhotoviť dielo za dohodnutú cenu, otáznou bola cena za sprostredkovanie diela [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], čo podozrivý aj opakovane zdôrazňoval. V tejto súvislosti prokurátorka okresnej prokuratúry poukázala, že sama [REDAKOVANÉ] uviedla, že pozná sťažovateľku, ktorá to však poprela. Výpoveď [REDAKOVANÉ], ako aj podozrivého sa však javí v tomto ako vierohodná, keďže [REDAKOVANÉ] mala informácie o priebehu súťaže a následne aj o samotnom stavenisku, ktoré opakovane navštívila, a tieto informácie aj sprostredkovala podozrivému. Prokurátorka okresnej prokuratúry taktiež poukázala aj na mailovú komunikáciu medzi podozrivým a sťažovateľkou v čase dohodovania zmluvných podmienok, z ktorej vyplynulo, že podozrivý v ponuke päťkrát upravil cenu diela, pričom bol ešte aj následne vyzvaný, aby cenu diela znížil na sumu 1,85 milióna, čo však odmietol s vyjadrením, že za túto cenu nie je možné dielo vyhotoviť. Podľa názoru prokurátorky okresnej prokuratúry teda podozrivý vedel zhodnotiť možnosti a svoje schopnosti realizácie diela, pričom zároveň možno konštatovať značnú snahu sťažovateľky o zníženie ceny diela. Vzhľadom na uvedené sa prokurátorka okresnej prokuratúry stotožnila s rozhodnutím vyšetrovateľa a, vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu, konštatovala, že nedošlo k naplneniu základných znakov žiadneho trestného činu. Podľa názoru prokurátorky okresnej prokuratúry v predmetnej veci ide o občianskoprávny, resp. obchodný spor a rozhodovanie o ňom prináleží civilnému súdu. V zásade je neprípustné, aby prostriedky trestnej represie slúžili uspokojovaniu subjektívnych práv súkromnoprávnej povahy s výnimkou, že by boli nepochybne zistené všetky predpoklady vzniku trestnoprávnej zodpovednosti, čo v danom prípade podľa názoru prokurátorky okresnej prokuratúry preukázané nebolo.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky, že neboli vykonané dôkazy, resp. že neboli vykonané dostatočne, podľa názoru prokurátorky okresnej prokuratúry vyšetrovateľ vykonal všetky potrebné úkony na zabezpečenie podkladov nevyhnutných na rozhodnutie v postupe pred začatím trestného stíhania, pričom sa správne pridržiaval limitácie úkonov použiteľných v danom štádiu trestného konania v zmysle znenia § 196 Trestného poriadku. Pri podaní trestného oznámenia musí policajt v prvom rade vyhodnocovať, či oznámené konanie je spôsobilé naplniť znaky skutkovej podstaty niektorého z trestných činov uvedených v Trestnom zákone. V zásade je oprávnený rozhodnúť bez ďalšieho šetrenia, ak je toho názoru, že oznámené konanie nie je trestným činom. V prípade, že tak nemôže spoľahlivo rozhodnúť, Trestný poriadok ohraničuje jeho právo na doplnenie trestného oznámenia výsluchom podozrivého a vyžiadanim si písomných podkladov, čo v danom prípade vyšetrovateľ aj využil, pričom dospel k záveru, že trestný čin spáchaný nebol, a preto už vyšetrovateľ nevykonával ďalšie zisťovania.

19. Pretože okresná prokuratúra sa stotožnila s odôvodnením napadnutého uznesenia vyšetrovateľa, ústavný súd sa aj s týmto uznesením náležite oboznámil, pričom už nepovažoval za potrebné opakovať argumentáciu uznesenia vyšetrovateľa, keďže táto je sťažovateľke dobre známa.

20. Účelom trestného konania nie je bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych hmotných práv oznamovateľa trestného činu a oznamovateľ trestného činu nemá právo na konkrétny výsledok

prešetrenia a posúdenia svojho trestného oznámenia, má však právo, aby sa orgány činné v trestnom konaní jeho oznámením riadne zaoberali. V tomto ohľade ústavný súd konštatuje, že vyšetrovateľ sa trestným oznámením sťažovateľky riadne zaoberal, zadovážil si potrebné dôkazy a na základe zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že neboli naplnené skutkové znaky trestného činu oznámeného sťažovateľkou. Na základe sťažnosti sťažovateľky sťažnosťou napadnuté uznesenie vyšetrovateľa preskúmala okresná prokuratúra, ktorá sa so závermi vyšetrovateľa stotožnila a vyhodnotila napadnuté uznesenie vyšetrovateľa ako zákonné a vecne správne, pričom uviedla aj dôvody, pre ktoré nedošlo k naplneniu skutkovej podstaty oznámeného trestného činu.

21. Pokiaľ ide o samotné právne závery vyslovené okresnou prokuratúrou v napadnutom uznesení, ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a jej postup a právne závery ňou vyslovené v napadnutom uznesení je nutné považovať za výraz autonómneho prokurátorského rozhodovania, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať. Okresná prokuratúra sa sťažnosťou sťažovateľky riadne zaoberala a svoje rozhodnutie dostatočne a logicky odôvodnila aj s uvedením konkrétnych dôvodov, pričom ho založila na racionálnom a ústavne konformnom výklade relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu a na základe ktorého bol ustálený dôvod na zamietnutie sťažnosti okresnou prokuratúrou. Ústavný súd preto napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry považuje za legitímne a právne akceptovateľné. Okresná prokuratúra konala v medziach svojej právomoci a v súlade s na vec sa vťahujúcimi ustanoveniami zákona preskúmala podstatu argumentov sťažovateľky a predostrela svoje argumenty, ktoré ju viedli k záveru o opodstatnenosti odmietnutia trestného oznámenia sťažovateľky. Jej závery sa nejavia ako svojvoľné a v štádiu prípravného konania neudržateľné, v dôsledku čoho ich teda nemožno považovať za arbitrárne. V tejto súvislosti ústavný súd akcentuje, že mu neprináleží hodnotiť a „vážiť“ jednotlivé argumenty s cieľom skúmať ich primeranosť – dôvodnosť, resp. to, či sú alebo nie sú postačujúce na záver o nevyvedení trestnoprávnej zodpovednosti.

22. Vzhľadom na uvedené dospel ústavný súd k záveru, že orgány činné v trestnom konaní, v tomto prípade vyšetrovateľ aj okresná prokuratúra, sa trestným oznámením sťažovateľky riadne zaoberali, vykonali potrebné dokazovanie a svoje rozhodnutia vo veci dostatočne a logicky odôvodnili.

23. Ústavný súd sa už aj v minulosti vyjadril k sťažnostiam, v ktorých sa brojí proti nezačatiu trestného stíhania (II. ÚS 120/2018), a pripomenul, že základné práva a slobody sú v prvom rade ochranou jednotlivcov pred zásahmi zo strany štátnej moci. Trestné právo je formou štátnej represie. Ústavný súd chráni jednotlivcov pred represiou moci, a tak nemôže povzbudzovať represiu moci proti iným jednotlivcom. S istým nadnesením možno povedať, že ústavný súd páchatel'ov „prepúšťa“, ale „nezatvára“ ich (II. ÚS 73/2021).

V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva však ústavný súd považuje povinnosť efektívneho vyšetrenia za súčasť práva na život, zákazu zlého zaobchádzania (zákaz mučenia,

neľudského alebo ponížujúceho zaobchádzania), zákazu otroctva a nútenej práce, resp. práva na súkromie (porov. II. ÚS 182/2017, body 13 a 14), no sťažovateľkina vec svojím skutkovým a právnym charakterom nespadá pod žiadne z uvedených základných práv. Okrem týchto prípadov pre dodržanie práva na inú ochranu až na vzácne výnimky vysokej arbitrárnosti postačí, ak sa authority trestného procesu trestným oznámením zaoberajú a informujú oznamovateľa (II. ÚS 73/2021).

24. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že sťažovateľkou napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry nesignalizuje možnosť porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorej dôvodnosť by bolo potrebné preskúmať ústavným súdom po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, resp. že medzi sťažovateľkou napadnutým uznesením okresnej prokuratúry na jednej strane a obsahom tohto práva na strane druhej neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o jeho porušení. Ústavný súd preto v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

25. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uplatnenými v jej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu